

22.9.2023

SAVITAIPALE

Selkäkangas

Aurinkovoimapuistoalueiden arkeologinen inventointi 2023

Tilaaaja:
Alusta Consulting Oy

Toteuttaja:
Heilu Oy

Sisällysluettelo

1. Johdanto	1
2. Inventointialueen perustietoja	2
3. Arkeologinen inventointi	7
3.1. Esityöt	7
3.2. Maastotyöt.....	7
4. Tulokset ja yhteenveto	12
5. Muinaisjäännöskohteet	13
Kiinteät muinaisjäännökset	14
1. Haara-Pekko.....	14
2. Noitalammentie	16
Muu kulttuuriperintökohde	18
3. Selkäkankaantie	18
Muut kohteet.....	20
4. Selkäkankaantie 357	20
5. Selkäkankaantie 355	21
6. Selkäkankaantie 189	22
Lähteet:.....	23

Kartta 1. Lähestymiskartta. Selkäkankaan hankealueet sijaitsivat Savitaipaleen keskustan eteläpuolella. Alueet rajattu vihreällä ja uusi voimajohtolinjat merkitty oranssilla. MK 1:150 000.

SAVITAIPALE Selkäkangas

Aurinkovoimapuistoalueiden arkeologinen inventointi 2023

Tiivistelmä

Heilu Oy toteutti Savitaipaleen Selkäkankaan alueelle suunniteltujen aurinkovoimapuistoalueiden arkeologisen inventoinnin syyskuussa 2023. Inventointi kohdistui pääasiassa Selkäkankaan hankealueeseen, mutta maastossa tarkastettiin myös Petynmäen suunnittelualue sekä alueiden välinen uusi voimajohtolinjaus. Hanketta valmisteleva Alusta Consulting Oy:n tilasi arkeologisen inventoinnin suunnittelun tarpeisiin. Työn tavoitteena oli selvittää, sijaitsenko alueilla kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita arkeologisia kohteita. Inventoinnissa havaittiin kaksi uutta kiinteää muinaisjäännöstä, rajamerkki ja hiilimiilu. Lisäksi alueen halki kulkeva Selkäkankaantie on historiallisen ajan tielinjaus, jonka käytöstä pois jääneet osuudet määriteltiin muuksi kulttuuriperintökohteeksi. Selkäkankaan alueelta havaittiin myös kolme rajapyykkiä, joita ei kuitenkaan määritellä muinaisjäännöskohteiksi, vaan on huomioitu raportissa muina kohteina. Petynmäen alueelta ei havaittu muinaisjäännöskohteita.

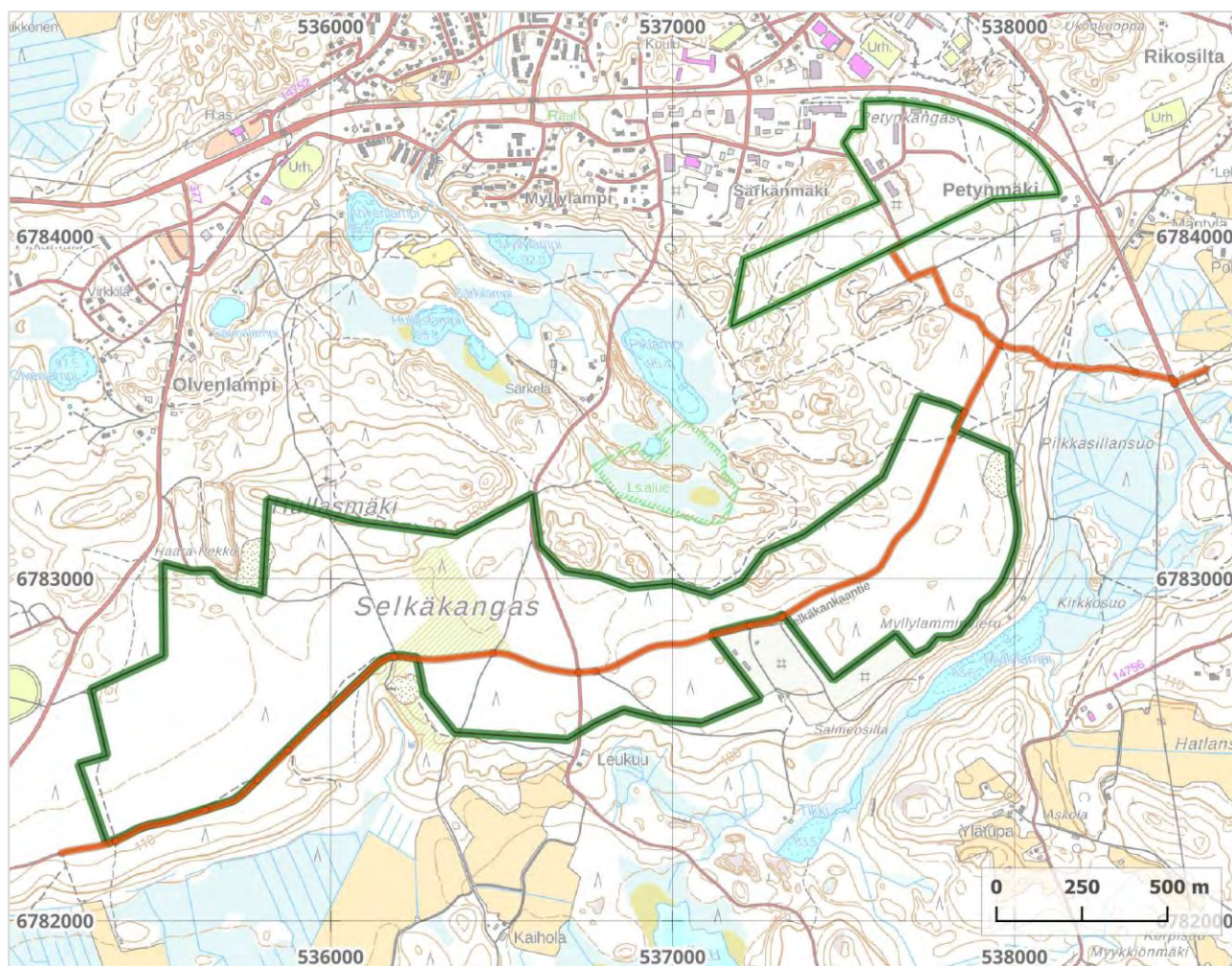
Arkistotiedot

Tutkimustyyppi:	Arkeologinen inventointi
Tutkimuksen tekijä:	Heilu Oy/ FM Sinikka Kärkkäinen ja FM Kalle Luoto
Kenttätöaika:	19.9.2023
Tutkimusten rahoittaja:	Alusta Consulting Oy
Lähialueen aikaisemmat tutkimukset:	Wesa Perttola inventointi 2018, Helsingin yliopisto
Taustakartat:	Maanmittauslaitoksen Karttakuvapalvelu (WMTS) 09/2023
Käytetty koordinaatisto:	ETRS-TM35FIN, korkeus N2000
Raportin kuvat:	Sinikka Kärkkäinen

Kansikuva: Selkäkankaan länsiosasta havaittu rajapyykki, raportin kohde 1 Haara-Pekko.

1. Johdanto

Selkäkankaan suunnittelualue sijoittuu Savitaipaleen keskustan eteläpuolelle, tasaiseen mäntymetsäiseen maastoon Selkäkankaantien varrelle. Alueen koko on noin 1,3 km². Maastotöiden yhteydessä tarkastettiin myös Petynmäen suunnittelualue, joka sijaitsee Savitaipaleen keskustan kaakkoispuolella, Hallitien päässä sijaitsevan teollisuusalueen takamaastossa, Mikkelin tien lounaispuolella. Alueen koko on noin 0,2 km². Uusi voimajohtolinja sijoittuu Selkäkankaantien varteen ja Petynmäeltä se kulkee metsäteitä pitkin itäkaakkoon, päättyen Mikkelin tien itäpuolella sijaitsevalle sähköasemalle. Linjan pituus on noin 4,5 kilometriä. Hankkeen taustaselvityksiä laativa Alusta Consulting Oy tilasi alueen arkeologisen inventoinnin Heilu Oy:ltä. FM arkeologi Kalle Luoto teki inventoinnin valmistelutyöt ja FM arkeologi Sinikka Kärkkäinen toteutti alueen maastotyöt syyskuussa 2023.

Kartta 2. Hankealueiden rajaukset vihreällä. Uuden voimajohtolinjan kulku oranssilla. MK 1:20 000.

2. Inventointialueen perustietoja

Savitaipale sijaitsee Etelä-Karjalan maakunnassa, Saimaan vesistöalueen lounaisosassa. Savitaipaleen alueella on liikuttu kivikaudelta lähtien, josta kertovat useat muinais-Saimaan rantavyöhykkeiltä löydetty kivikautiset muinaisjäännöskohteet. Savitaipaleen alue on kuulunut Lappeen keskiajalla muodostuneeseen kirkkopitäjään, joka mainitaan ensimmäisen kerran vuonna 1415. Taipalsaari, johon myös Savitaipale kuului, erkani Lappeen kirkkopitäjästä itsenäiseksi kappeliseurakunnaksi vuonna 1571.¹ Savitaipaleen alueen kyliä on mainittu ensimmäisen kerran Suur-Lappeen maakirjassa 1543². Virallisesti Savitaipale muodostui omaksi kirkonkyläkseen 1639.

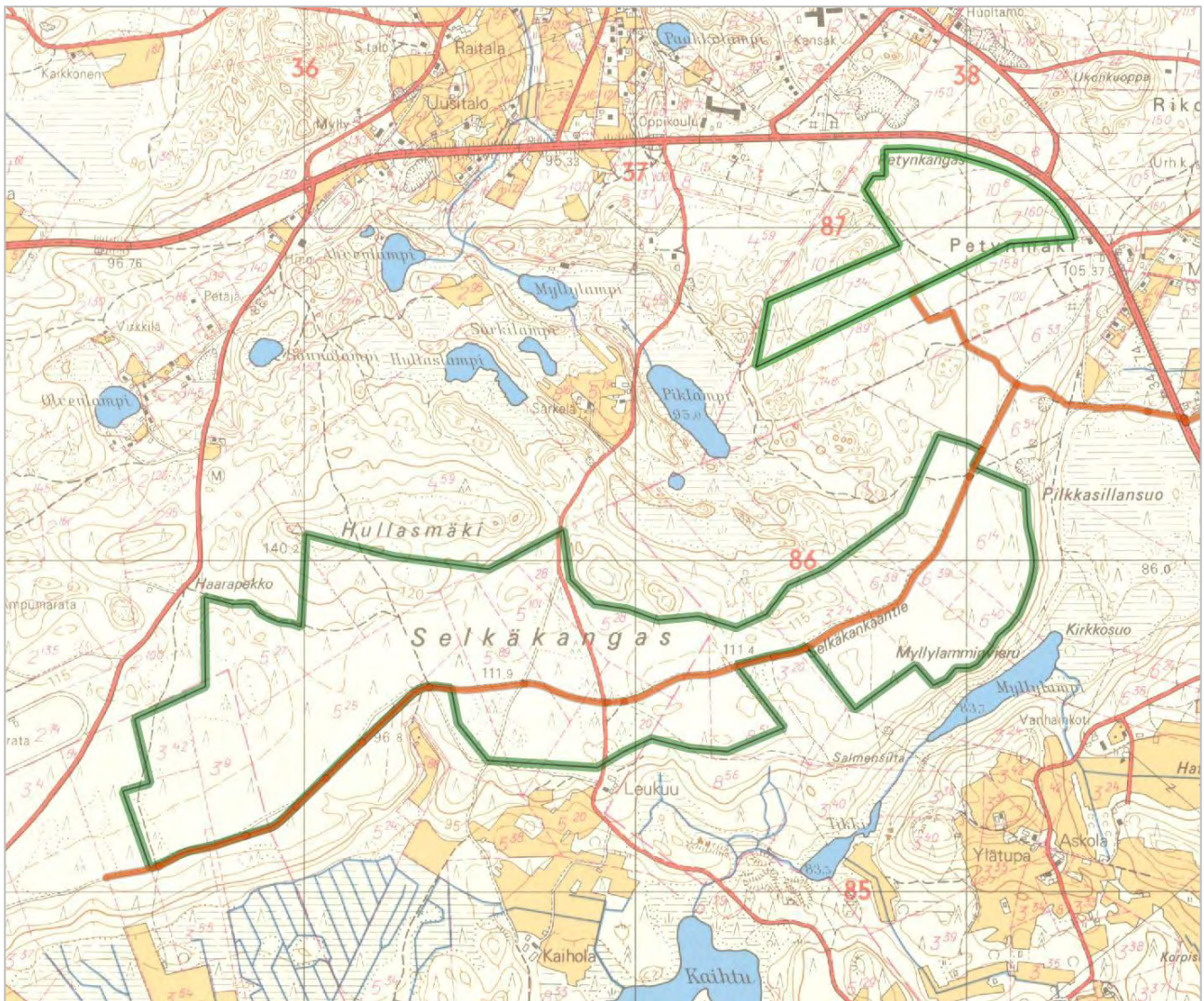
Alueen vanhimmat kartat ovat yleiskarttoja 1700-luvulta. Savitaipaleen isojako on tehty 1800-luvun alkupuolella, ja vanhimmat tarkemmat kartat ovat toimeenpanokarttoja 1830–1840-luvuilta. Historiallisten karttojen mukaan Selkäkankaan inventointialue on kuulunut Peltolalahden (nyk. Savitaipaleen kirkonkylä) ja Kaskein kyliin ja lounaisosassa on pieni osa Kaihtulan kylää. Karttojen mukaan inventointialue on ollut kylien takamaita, eikä karttoihin ole merkitty muuta, kuin tielinjauksia. Inventointialueen halki kulkeva Selkäkankaantie on yhdistänyt Savitaipaleen molemmin puolin kulkevat pohjoisemman Ylisen Viipurintien linjaukset, ja sitä pitkin on päässyt ohittamaan Savitaipaleen kirkon eteläkautta. Ylisen Viipurintien pohjoisempi linjaus on kulkenut Savitaipaleelle nykyistä Tuohikontin- ja Peltolalahdentietä jatkuen Savitaipaleen keskustan jälkeen kaakkoon Savitaipaleen- ja Mikkeliteitä pitkin.³

Selkäkankaan alueella ei ole aikaisemmin tehty arkeologista inventointia, eikä alueella sijainnut tunnettuja muinaisjäännöskohteita. Savitaipaleen perusinventointi on tehty vuonna 1981 (Timo Miettinen), mutta tuolloin inventointi kohdistui tunnettuihin kohteisiin ja ranta-alueisiin. Kunnan alueella on tehty useita muitakin arkeologisia tutkimuksia, mutta ne ovat kohdistuneet toisaalle. Selkäkankaan lähetyvillä on inventoitu Wesa Perttolan toimesta vuonna 2018, jolloin hän havaitsi Selkäkankaan lähellä sijaitsevat muinaisjäännökset, noin 100 metrin päässä aluerajauksen pohjoispuolella sijaitsevan tervahaudan (Selkäkangas 1000039060), sekä noin 280 metriä alueen kaakkoispuolella sijaitsevan padon ja vesimyllyn paikan (Kirkkosuo 1000039055).

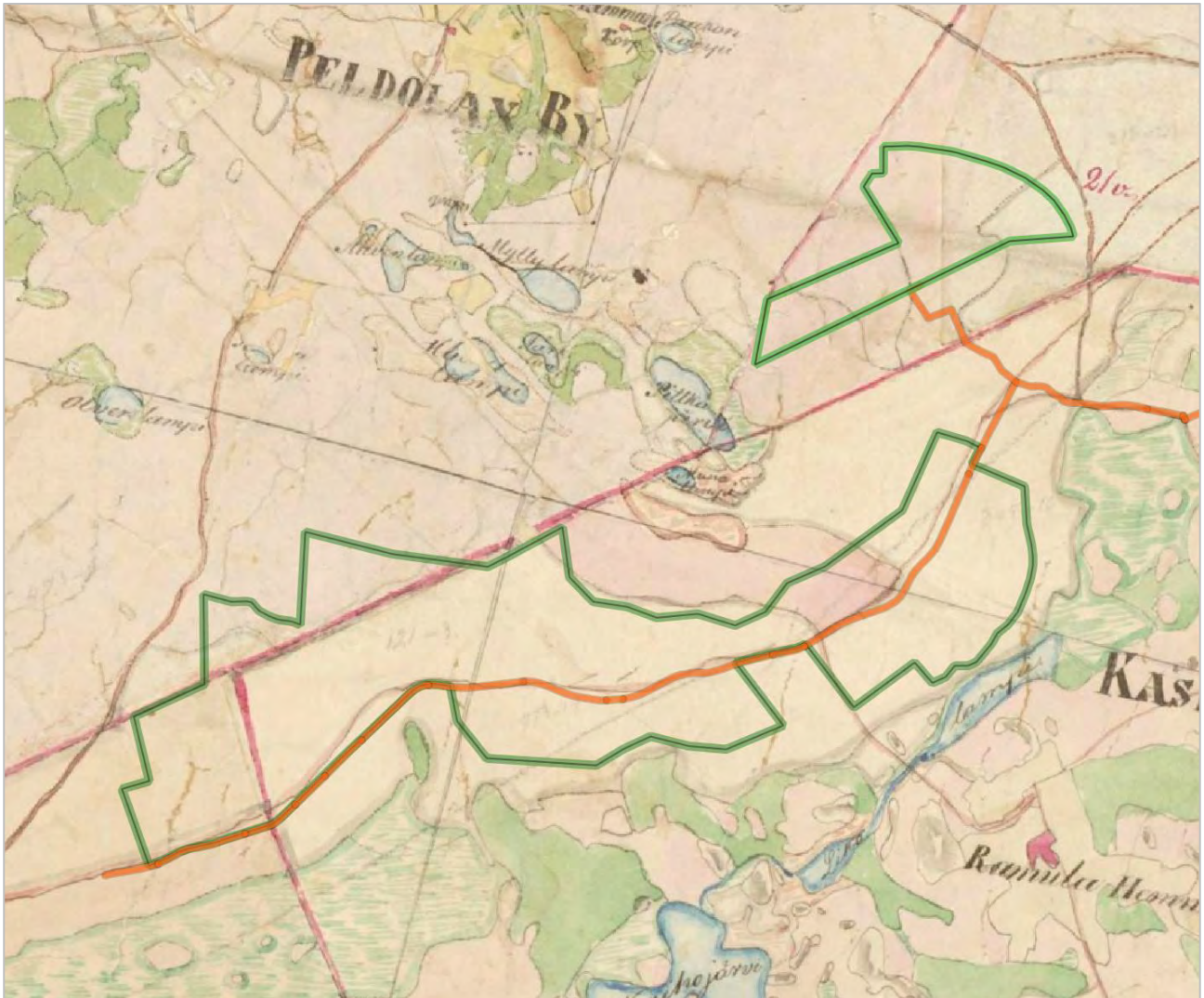
¹ Ylönen 1976:100,104-105

² Ylönen 1976: 72-74

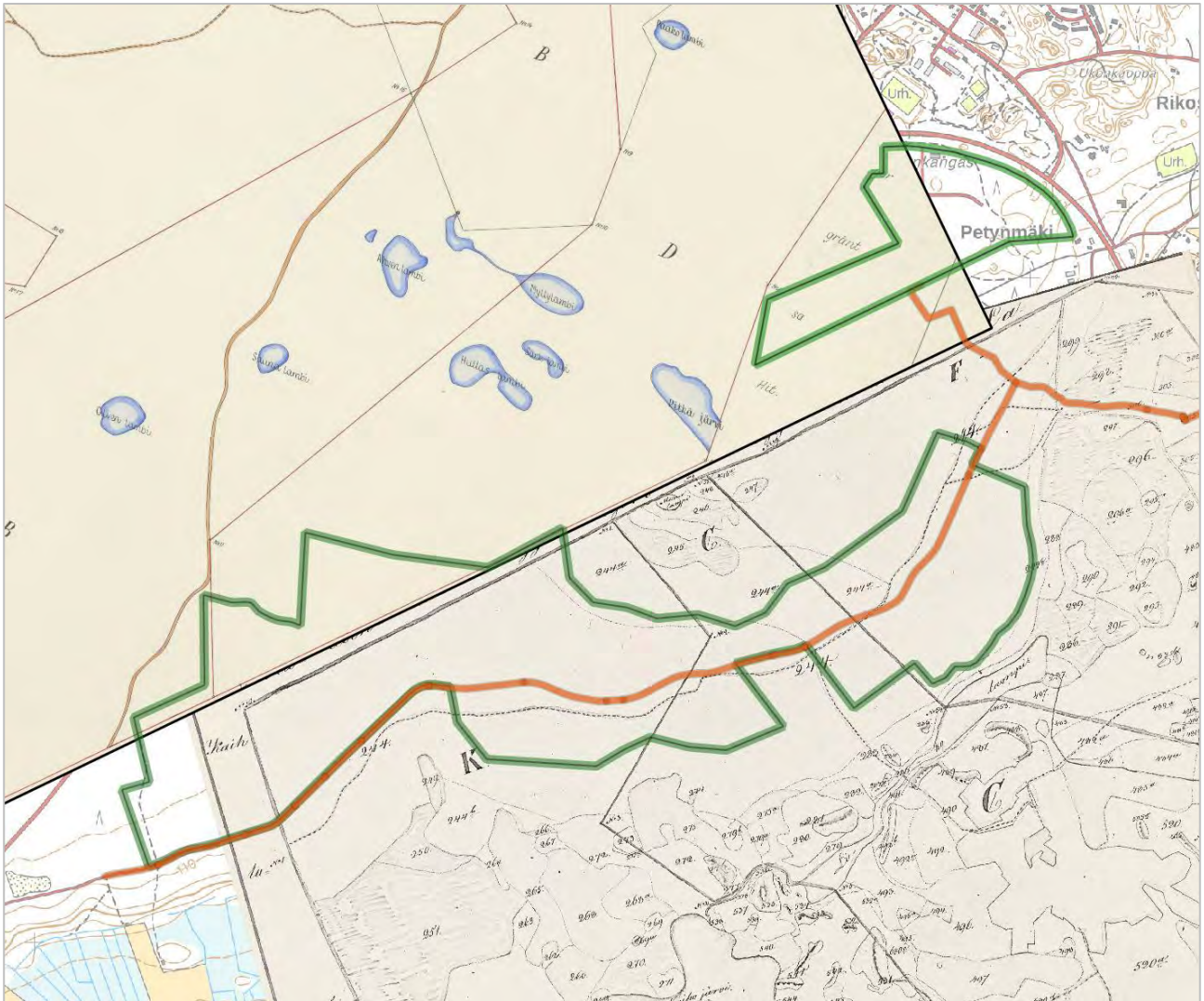
³ Salonen 1998: 21

Kartta 3. Selkäkankaan ja Petynmäen alueet, sekä voimajohtolinja vuoden 1971 peruskartalla.

Kartta 4. Inventointialueet ja voimajohtolinja vuoden 1847 pitäjänkartalla.

Kartta 5. Inventointialueet Peltoinlahden (yllä) ja Kaskiksen kylien toimenpanokartoilla.

Kartta 6. Ote Lappeenrannan piirikunnan kartasta (1723–1811). Inventointialue sijoittuu suurin piirtein mustalla rajatulle alueelle.

Kartta 7. Ote vuoden 1840 yleiskartasta, jossa näkyy pohjoisemman Ylisen Viipurintien reitti Savitaipaleen alueella.

3. Arkeologinen inventointi

3.1. Esityöt

Inventointityön aluksi perehdyttiin Savitaipaleen ja etenkin Selkäkankaan alueen historiaan paikallishistoriikkien ja vanhojen karttojen pohjalta. Karttoja haettiin Kansallisarkiston ja Maanmittauslaitoksen arkistoista sekä Timo Meriluodon ”Vanhat kartat”-sivustolta. Kartat asemoitiin nykykartan päälle QGIS-ohjelmalla, joka mahdollisti karttojen vertailun. Historiallisista kartoista selvitettiin mm. vanhojen tielinjojen (pohjoisemman Ylisen Viipurintien) reittilinjauksia vanhan asutuksen sijainteja ja rajapyykkeitä.

Esitöiden aikana käytiin pikaisesti läpi myös lähialueella aikaisemmin tehtyt arkeologiset tutkimukset sekä lähellä sijaitsevien tunnettujen muinaisjäännöskohteiden tiedot. Aineistoja haettiin Museoviraston ylläpitämästä Kulttuuriympäristön palveluikkunasta. Inventoinnin valmisteluvaiheessa käytiin läpi Maanmittauslaitoksen rinnevarjoste-aineistoa arkeologisesti mielenkiintoisten maastonmuotojen havaitsemiseksi. Inventoitavalta alueelta käytiin silmämääräisesti läpi myös GTK:n tuottama maaperäaineisto Maankamara-palvelusta.

3.2. Maastotyöt

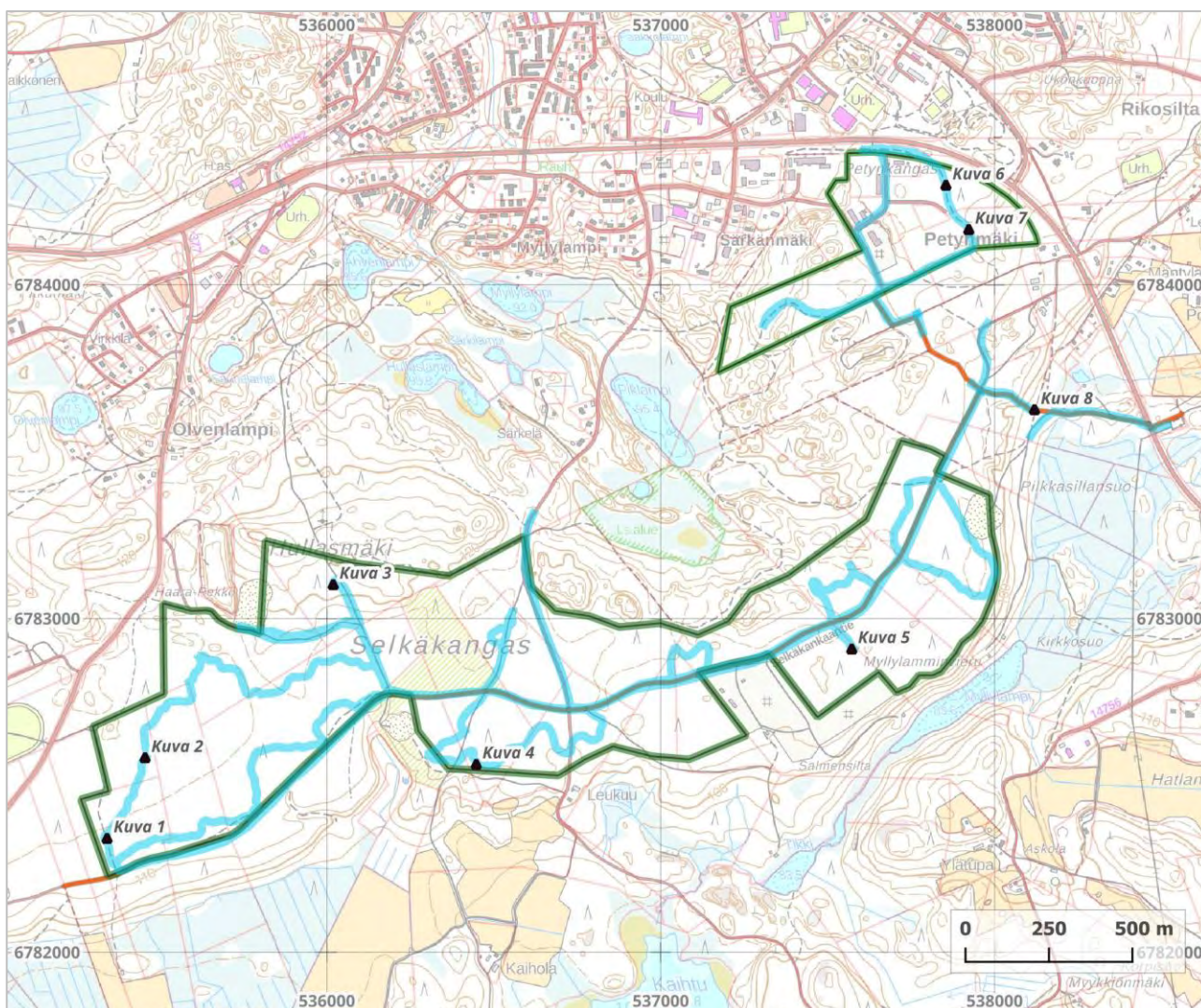
Allekirjoittanut toteutti Selkäkankaan alueen maastotyöt 19.9.2023. Maastotyöt kohdistettiin pääasiassa Selkäkankaan alueeseen, mutta samalla tarkastettiin myös Petynmäen alue sekä voimajohtolinjan reitti. Inventointi tehtiin aurinkoisessa syysässä ja havainnointiolosuhteet olivat mitä parhaimmat. Alueet käveltiin kattavasti läpi ja kaikki esitöissä havaitut kohteet ja anomaliat tarkastettiin. Samalla tehtiin silmämääräistä havainnointia ja potentiaaliselta vaikuttaviin maastonkohtiin tehtiin pieniä lapionpistoja.

Selkäkankaan alue sijaitsee Salpausselän sisemmän harjumuodostelman päällä ja alue on lähes kauttaaltaan tasaista kangasmaastoa. Alueella kasvaa eri-ikäistä, pääasiassa avointa mäntypuuvaltaista talousmetsää. Maaperä on pääosin hiekkaa ja alueella onkin useita eri kokoisia hiekanottokuoppia, mutta myös luontaisia suppamaisia kuoppia. Alueella risteilee useita metsäteitä- ja polkuja, joiden rikkonaisia pintoja ja penkereitä tarkasteltiin irtolöytöjen varalta. Selkäkankaantien eteläpuolella on useita tuulenkaatoja, joiden juurakoita tarkasteltiin. Selkäkankaan tielinjausta tarkasteltiin ja sen varrella kaksi pois käytöstä jäänyttä osuutta tarkastettiin.

Petynmäen alue sijaitsee teollisuusalueen takamaastossa ja alueella kulkee ulkoilureittejä. Alueen itäosan metsä on vastikään harvennettua ja kaikki hakkujätteet on jätetty maahan, eikä maanpintaa ollut juurikaan näkyvissä. Länsipuolinen alue oli avointa mäntymetsää.

Inventoinnissa tehtyt havainnot dokumentointiin kirjallisesti ja valokuvin ja havaintojen sijainnit sekä kuljetut reitit tallennettiin käsiGPS-paikanninta (Garmin Montana 680, tarkkuus +/- 5–10 m)

käyttäen. Maastossa havaituille kohteille määriteltiin aluerajaus maastohavaintojen ja historiallisen kartta-aineiston mukaan. Selkeästi moderneilta näyttäviä hiekanottokuoppia ei dokumentoitu tarkemmin. Inventointiraportti laadittiin maastotöiden jälkeen syyskuussa 2023. Kartat piirrettiin puhtaaksi käyttäen QGIS-paikkatieto-ohjelmistoa. Inventointiin liittyvät valokuvat ja raportin alkuperäiskappale tallennettiin Heilu Oy:n arkistoon Tampereelle.

Kartta 8. Maastossa kuljetut reitit (turkoosilla) ja yleiskuvien sijainnit. MK 1:20 000.

Kuva 1. Selkäkankaan alue on pääosin avointa, mäntypuuvaltaista talousmetsää.

Kuva 2. Alueella on useita eri kokoisia modernin oloisia hiekanottomonttuja.

Kuva 3. Selkäkankaan pohjoisosassa Hullasmäen alueella on hakkuuaukeaa. Etelään.

Kuva 4. Selkäkankaan tien eteläpuolella, etelään laskevan rinteän yläreunassa on useita tuulenkatoja. Koilliseen.

Kuva 5. Selkäkankaan alueella on useita luontaisia suppamaisia muodostelmia. Lounaaseen.

Kuva 6. Petynmäen alueella kulkee hiihtoladun pohja ja ulkoilureittejä. Pohjoiseen.

Kuva 7. Petynmäen itäosan metsäalueella oli vastikään tehty raivaustöitä. Itään.

Kuva 8. Voimajohtolinjan itäosa laskeutuu Selkäkankaantieltä kaakkoon jyrkkää rinnettä pitkin. Luoteeseen.

4. Tulokset ja yhteenveto

Savitaipaleen Selkäkankaan ja Petynmäen alueiden arkeologinen inventointi toteutettiin 19.9.2023. Selkäkankaan alueelta havaittiin kaksi uutta kiinteää muinaisjäännöstä, historiallisen ajan rajapyykki, kohde 1 Haara-Pekko, sekä hiilimiilu, kohde 2 Noitalammentie. Alueen halki kulkeva Selkäkankaantien linjaus on peräisin historialliselta ajalta ja se on säilyttänyt alkuperäisen luonteensa melko hyvin. Tielinjauksen pohjoispuolella on kaksi pois käytöstä jäänyttä osuutta, jotka määriteltiin luokkaan ”muu kulttuuriperintökohde”. Tielinjauksen pois käytöstä jääneet osuudet olisi hyvä ottaa huomioon alueen tulevassa maankäytössä. Lisäksi Selkäkankaan alueella havaittiin kolme rajapyykkiä, jotka eivät kuitenkaan sijaitse historiallisesti merkittävillä rajalinjoilla, eikä niitä sen vuoksi määritellä muinaisjäännöskohteiksi. Alueella on myös useita eri kokoisia hiekanottokuoppia, joita ei tässä inventoinnissa dokumentoitu sen tarkemmin.

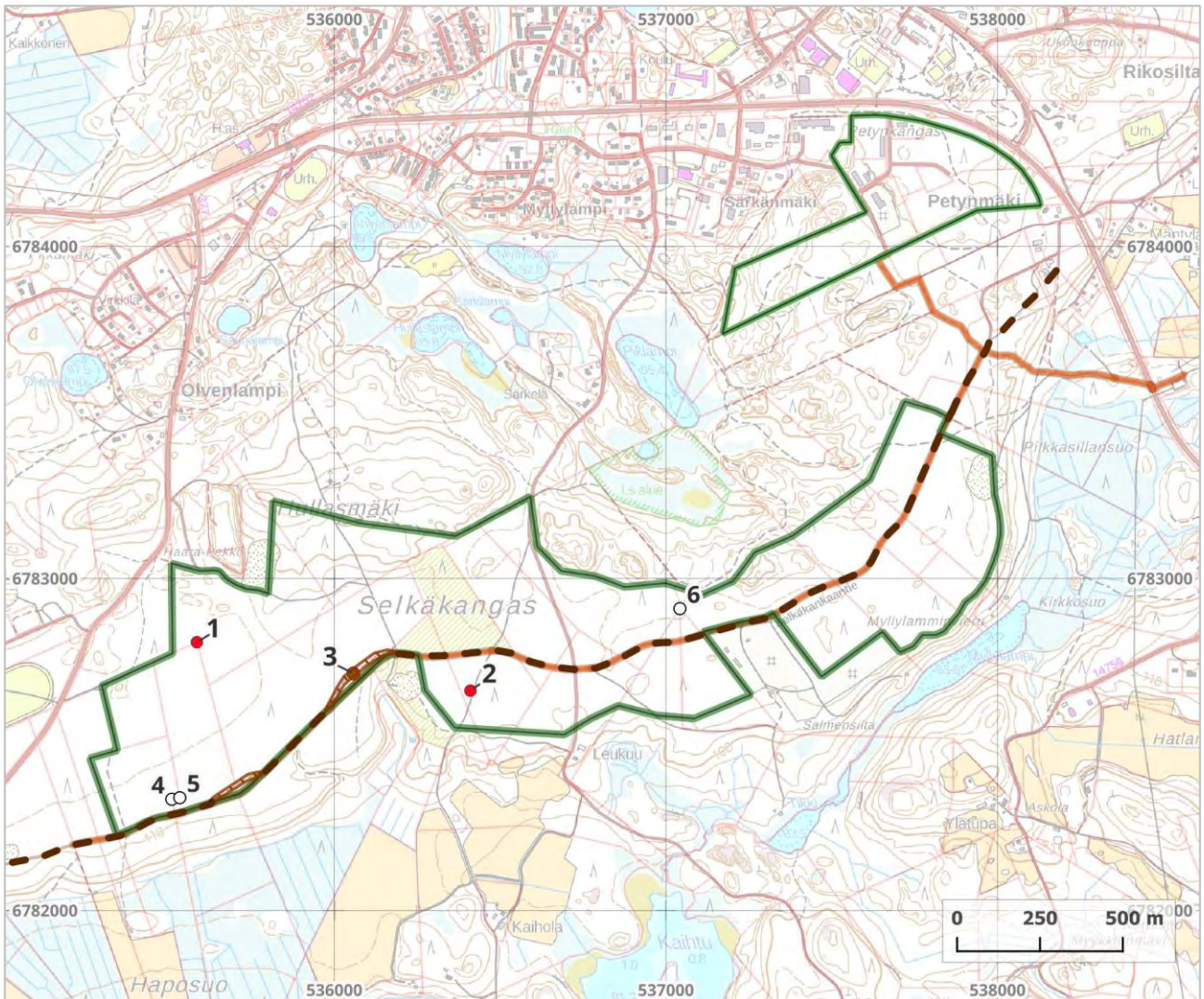
Petynmäen alueella tai voimajohtolinjauksella ei havaittu kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita arkeologisia kohteita. Voimajohtolinjan reitti kuitenkin seurailee yhä käytössä olevaa historiallista Selkäkankaan tielinjausta. Tielinja on säilyttänyt historiallisen luonteensa ja sen säilyttäminen ennallaan on perusteltua historiallisen merkityksen ja kulttuuriperintöarvojen takia.

Sinikka Kärkkäinen

23.9.2023

Heilu Oy

5. Muinaisjäännöskohteet

Kartta 9. Maastossa havaitut kohteet. Kiinteät muinaisjäännökset (1-2) punaisella, muu kulttuuriperintökohde (3) ruskealla. Muut kohteet (4-6) valkoisella. Selkäkankaan historiallisen, yhä käytössä olevan tielinjan kulku hahmoteltu ruskealla katkoviivalla. MK 1: 20 000.

Kiinteät muinaisjäännökset

1. Haara-Pekko

Muinaisjäännöstunnus: Uusi kohde

Muinaisjäännösstatus: Kiinteä muinaisjäännös

Muinaisjäännöstyyppi: Kivirakenteet, rajamerkit

Ajoitus: Historiallinen

Koordinaatit: N 6782808 E 535586 z 112 m mpy

Koordinaattiselite: GPS maastomittaus

Inventointihavainnot:

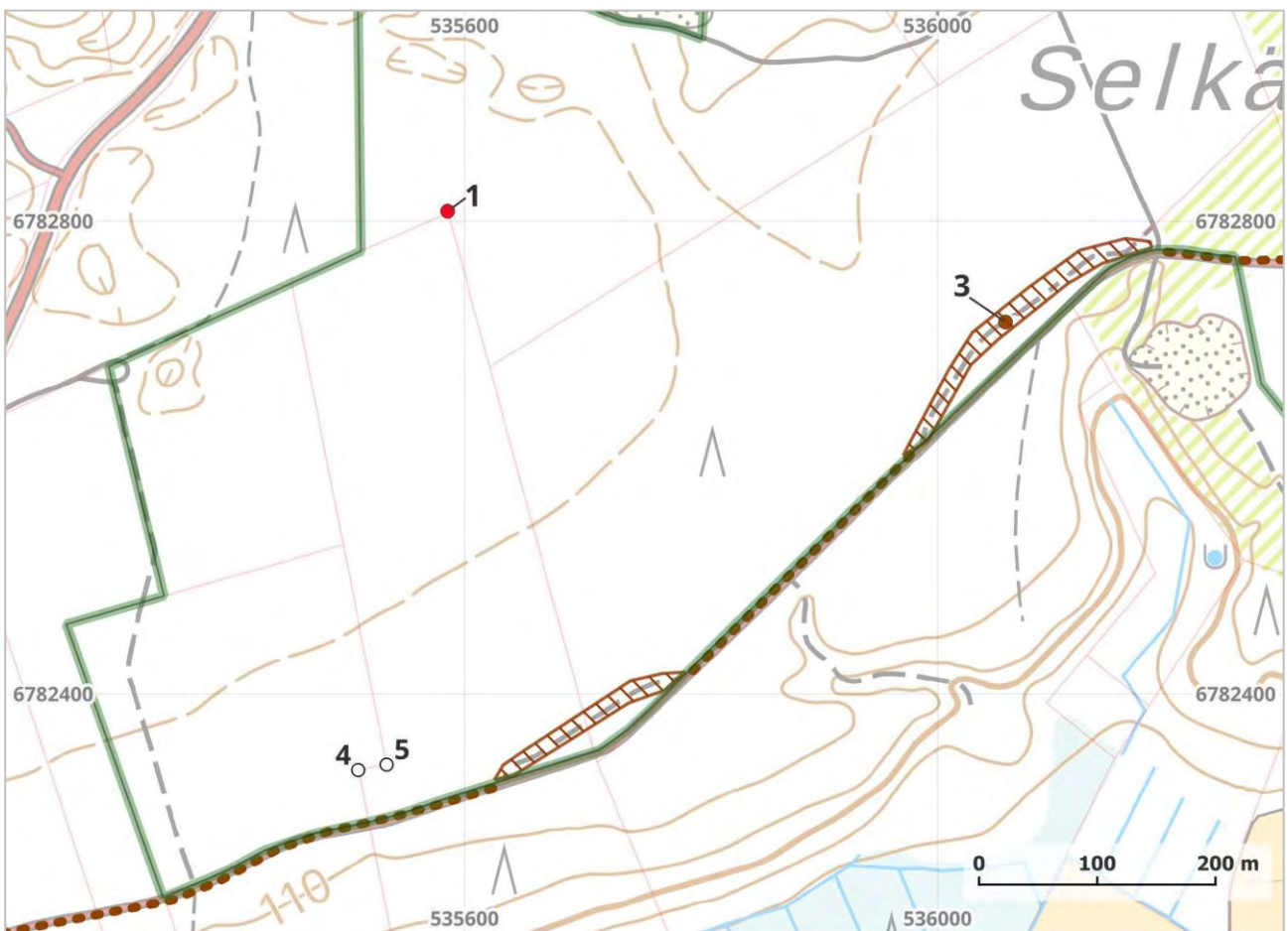
Rajapyykki sijaitsee Selkäkankaan länsiosassa, Haara-Pekon soranottopaikan eteläpuolella ja noin 335 metriä Tuohikontientiestä itään. Rajapyykki näkyy 1800-luvun toimeenpanokartoilla sekä pitäjänkartalla Peltoinlahden, Kaskiksen ja Kaihtulan kylien rajalla. Pyykki on myös yhä käytössä olevalla kiinteistörajalla. Pyykissä on neliönmuotoinen kiviperustus, jonka halkaisija on noin 1,1 m korkeus on noin 60 cm. Kivien keskelle on kasvanut suuri mänty, joka on hieman rikkonut pyykin rakennetta. Pyykin kiviperustuksen keskellä, männyn vieressä, on noin 10 cm perustusta korkeampi viisarikivi.

Kuva 9. Rajapyykin keskelle on kasvanut mänty. Etelään.

Kuva 10. Pyykin kiviperustuksen keskellä on pienehkö viisarikivi. Pohjoiseen.

Kartta 10. Kohteiden 1 ja 3 sijainnit, sekä muut kohteet 4 ja 5. Yhä käytössä oleva Selkäkankaantien linjaus esitetty ruskealla katkoviivalla. Inventointialueen rajausta vihreällä. MK 1:6000.

2. Noitalammentie

Muinaisjäännöstunnus: Uusi kohde

Muinaisjäännösstatus: Kiinteä muinaisjäännös

Muinaisjäännöstyyppi: Työ- ja valmistuspaikat, hiilimiilut

Ajoitus: Historiallinen aika

Koordinaatit: N 6782662 E 536410 z 110 m mpy

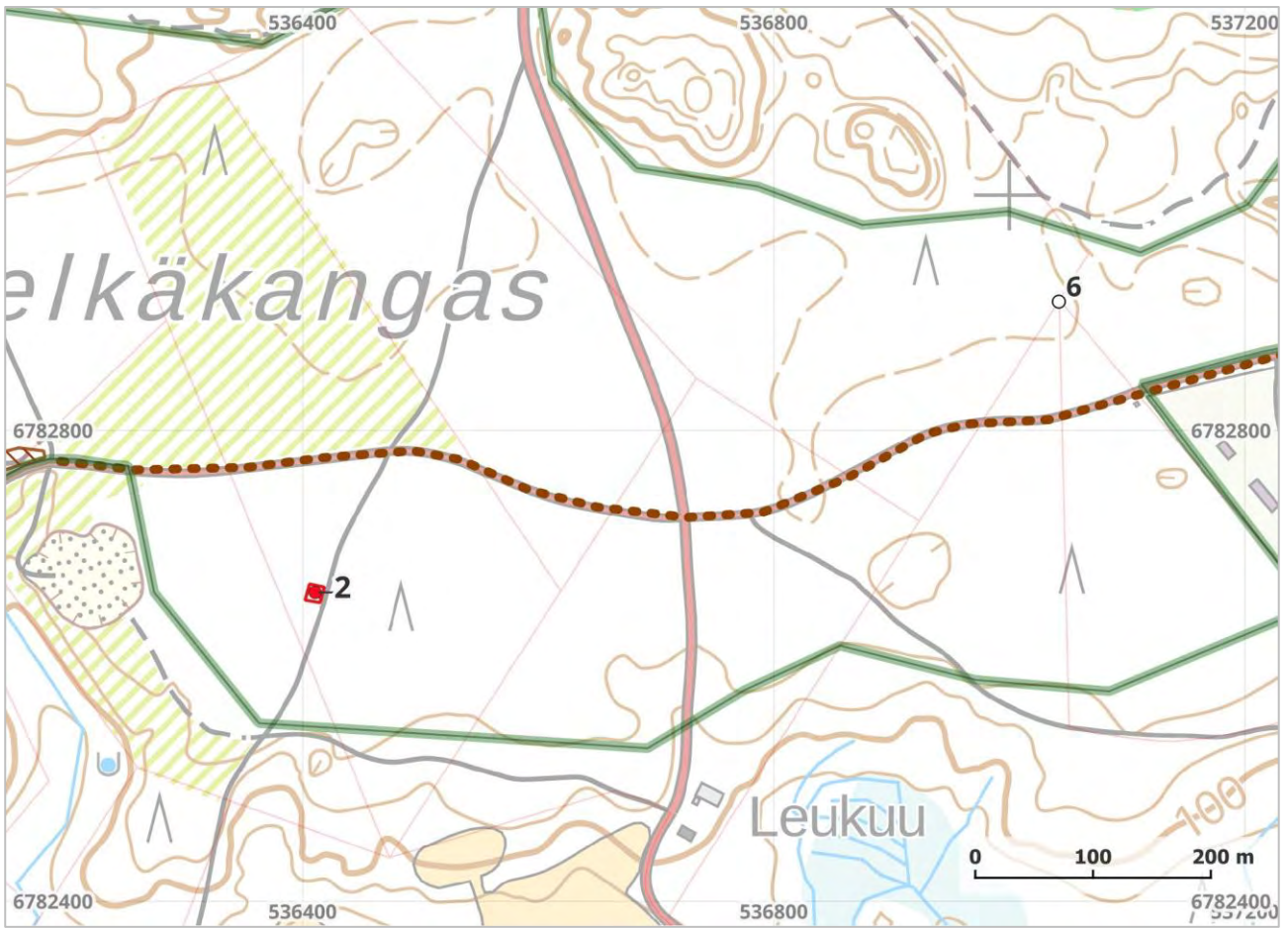
Koordinaattiselite: GPS maastomittaus

Inventointihavainnot:

Hiilimiilu sijaitsee Selkäkankaantien eteläpuolella, Noitalammentien länsipuolella, aivan tien vieressä avoimessa mäntymetsässä. Miilu on hieman reunoilta pyöristyneen neliön muotoinen ja sen halkaisija kokonaisuudessaan on noin 9 metriä. Miilua ympäröi vallit, joiden korkeus on 55–80 cm ja leveys noin 3–3,5 metriä. Keskellä on noin 1,5 metriä halkaisijaltaan oleva kuoppa, jonka syvyys on myös noin metrin. Kuopan laidalle tehdyssä koepistossa havaittiin noen ja hiilenpalojen sekaista moreenihiekkaa.

Kuva 11. Hiilimiilu erottui pyöreänä kohoumana ympäröivästä kangasmaastosta. Koilliseen.

Kartta 11. Kohteiden 2 ja 6 sijainnit. MK 1:6000.

Muu kulttuuriperintökohde

3. Selkäkankaantie

Muinaisjäännöstunnus: Uusi kohde

Muinaisjäännösstatus: Muu kulttuuriperintökohde

Muinaisjäännöstyyppi: Kulkuväylät, tienpohjat

Ajoitus: Historiallinen

Koordinaatit: N 6782715 E 536058 z 109-113 m mpy

Koordinaattiselite: Kaakkoispuoleisen pois käytöstä jääneen osuuden keskipiste

Inventointihavainnot:

Selkäkankaantien linjaus on näkyvissä jo 1700-1800-lukujen kartoissa ja se ollut Kaihtulan ja Kaskein kylien välinen tie. Selkäkankaantie on myös yhdistänyt Savitaipaleelle johtavat pohjoisemman Ylisen Viipurintien linjaukset, ohittaen Savitaipaleen eteläpuolelta. Tielinjaus voi hyvinkin olla paljon 1700-lukua vanhempi, sillä Savitaipaleen kylät juontavat juurensa ainakin 1500-luvulle. Selkäkankaantie on yhä käytössä oleva, melko leveä hiekkatie. Sen pohjoispuolella, Inventointialueen länsiosassa, on kuitenkin kaksi pois käytöstä jäänyttä tieosuutta, jotka ovat säilyttäneet alkuperäisen ulkoasunsa melko hyvin. Pois käytöstä jääneet osuudet erkanevat hiekkatiestä noin kaksi- kolme metriä leveinä metsäteinä. Lounaan puolella sijaitsevan pois käytöstä jääneen osuuden pituus on noin 150 metriä ja koillispuoleisen osuuden pituus noin 220 metriä. Selkäkankaantietä on suoristettu vuoden 1985 jälkeen, jolloin osuudet ovat jääneet pois käytöstä. Ks. kohteen sijainti ja pois käytöstä jääneiden kohtien aluerajaukset Kartta 10.

Kuva 12. Koillispuoleinen käytöstä pois jäänyt osuus kulkee mäntymetsän keskellä. Vasemmalla erottuu nykyinen Selkäkankaantie. Lounaaseen.

Kuva 13. Lounaan puoleinen pois käytöstä jäänyt osuus. Kuvattu lounaaseen.

Kuva 14. Selkäkankaantie on muilta osin leveää hiekkatietä. Koilliseen.

Muut kohteet

4. Selkäkankaantie 357

Muinaisjäännösstatus: Muu kohde

Koordinaatit: N 6782335 E 535510 z 111 m mpy

Koordinaattiselite: GPS maastomittaus

Inventointihavainnot:

Selkäkankaantien pohjoispuolella, nykyisen kiinteistörajan taitepisteessä havaittiin yksittäinen pystykivi, jonka korkeus on noin 45 cm. Kiven keskellä isohko hakkaus ”O”. Raja ei näy historiallisilla kartoilla ja on yhä käytössä olevien kiinteistörajojen taitepisteessä. Kohde ei ole ikänsä tai merkityksensä takia kiinteä muinaisjäännös ja se on luokiteltu luokkaan ”muu kohde”. Tästä noin 24 metriä itään sijaitsee samantyyppinen rajakivi (kohde 5). Ks. sijainti Kartta 10.

Kuva 15. Rajakivi, jossa hakkaus O.

5. Selkäkankaantie 355

Muinaisjäännösstatus: Muu kohde

Koordinaatit: N 6782340 E 535534 z 111 m mpy

Koordinaattiselite: GPS maastomittaus

Inventointihavainnot:

Selkäkankaantien pohjoispuolella, nykyisen kiinteistörajan taitepisteessä havaittiin yksittäinen pystykivi, jossa on isohko hakkaus ”O”. Kiven korkeus on noin 40 cm. Raja ei näy historiallisilla kartoilla ja on yhä käytössä olevien kiinteistörajojen taitepisteessä. Kohde ei ole ikänsä tai merkityksensä takia kiinteä muinaisjäännös ja se on luokiteltu luokkaan ”muu kohde”. Tämän länsipuolella sijaitsee toinen samanlainen rajakivi, ks. kohde 4. Ks. sijainti Kartta 10.

Kuva 16. Rajamerkinä on yksittäinen kivi, jossa hakkaus "O".

6. Selkäkankaantie 189

Muinaisjäännösstatus: Muu kohde

Koordinaatit: N 6782909 E 537042 z 113 m mpy

Koordinaattiselite: GPS maastomittaus

Inventointihavainnot:

Selkäkankaantien pohjoispuolella ja Piklammen luonnonsuojelualueen eteläpuolella, nykyisten kiinteistörajojen taitepisteessä havaittiin rajapyykki. Pyykin kiviperustus on ladottu kolmion muotoiseksi ja sen korkeus on noin 50 cm. Pyykki eikä sijaitse historiallisten karttojen mukaan merkittäväällä rajalla. Kohde ei ole ikänsä tai merkityksensä takia kiinteä muinaisjäännös ja se on luokiteltu luokkaan "muu kohde". Ks. sijainti Kartta 11.

Kuva 17. Pyykin kiviperustus oli ladottu kolmion muotoon, joka oli osittain varvikon peittämä.

Lähteet:

Painetut:

Ylönen, Aulikki 1976. Lappeen kihlakunnan historia 1. Lappeen kihlakunnan historiatoimikunta, Lappeenranta.

Tutkimusraportit:

Perttola, Wesa 2018. Savitaipale, arkeologinen inventointi. Kulttuurien osasto/ arkeologia, inventointikurssi. Helsingin yliopisto.

Salonen, Kirsi 1998. Ylinen Viipurintie. Hämeen liiton julkaisu. 45.

https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/raportti/read/asp/hae_liite.aspx?id=115041&ttyyppi=pdf&kansio_id=0

Digitaaliset lähteet:

Kulttuuriympäristön palveluikkuna: <https://www.kyppi.fi/>

Kartat:

Kansallisarkisto:

- Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto (kokoelma). Ib.* Senaatin kartasto. XVI-XVIII 42-45 [Savitaipale] (--). Tiedosto 1. Kansallisarkisto. Viitattu 11.9.2023.
- Viipurin kuvernementin revisionikonttorin kartta-arkisto (kokoelma). Ia.* Kartat. VKKA, VII 19 :1 Ia.* 304/- - [Lappeenrannan piirikunnan kartta: Mäntyharju, Savitaipale, Suomenniemi, Valkeala, Lemi, Luumäki, Taipalsaari, Rautjärvi, ven.]. (--). Tiedosto 1. Kansallisarkisto. Viitattu 11.9.2023.
- Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto (kokoelma). Ia.* Pitäjänkartasto. 3132 11 Ia.* -/- - Savitaipale (--). Tiedosto 1. Kansallisarkisto. Viitattu 11.9.2023.

Maanmittauslaitos:

- Separat förrättningskarta, kartdel II, kopia, storskifte, Kaskis by (v. 1845)
- Separat förrättningskarta, kartdel 1, renovationskopia, storskifte, Peldoinlax by (v. 1833-1841)

Timo Meriluoto:

- Suomen yleiskartta 1840:
<https://timomeriluoto.kapsi.fi/KARTAT/Koko%20Suomi/Suomi%20yleiskartta%201840.jpg>